

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת תזריע | ניסן תשפ"ד | גיליון ט"ו

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תרי"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד **הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל**

שבת של תורה

פנינה לשולחן השבת

הדיוק הנפלא ברש"י!

על הפסוק בפרשת השבוע (ויקרא יג, ג) וְרָאָה הַפֶּהן אֶת הַנֶּגַע פְּעוּר הַבָּשָׂר וְשֶׁעַר הַפֶּה לָבָן, כותב רש"י: "ושער בנגע הפך לבן - מתחילה שחור, והפך ללבן בתוך הנגע. ומעוט שער שנים".

רש"י מבאר כאן בדבריו שני עניינים: א. [מה שנאמר 'הפך לבן' הכוונה שהשער שהיה תחילה שחור הפך ונהיה לבן בתוך הנגע. ב. [מה שנאמר 'שער' אין הכוונה לשערה אחת, אלא לשתי שערות.

יש לדקדק, מדוע מסביר רש"י תחילה את המילים 'הפך לבן' ורק אחר כך את המילה 'שער', והלא בפסוק כתוב תחילה 'ושער' ואחר כך כתוב 'הפך לבן'.

בגאונות ובחריפות נפלאה מסביר הגאון מווילנא זי"ע:

לכאורה היה מקום לשאול, מניין לנו שהנגע טמא רק כשהשער היה תחילה שחור בתוך הנגע, והוא הפך ללבן בתוך הנגע, אולי נפרש את המילים "הפך לבן" שהשער נהפך ללבן עוד לפני הנגע? אך התשובה על כך היא: מאחר ומדובר בשתי שערות לכל הפחות, היה צריך להיות כתוב בלשון רבים "הפכו לבן", ולמה נאמר בלשון יחיד "הפך לבן, בהכרח שהכוונה שהנגע הוא-הוא שינה והיפך את השער שבתוכו מצבע שחור לצבע לבן. לכן נאמר בלשון יחיד, שהכוונה על הנגע היחיד שהוא היפך את השערות.

לכן הקדים רש"י תחילה וכתב: 'הפך לבן' - מתחילה שחור והפך ללבן בתוך הנגע, על כך מוסיף ומביא רש"י הוכחה לפירוש זה וכותב: 'מעוט שער שנים', ומעתה אי אפשר לפרש את המילים 'הפך לבן' שהשער מעצמו נהפך ללבן, שהרי מדובר בשתי שערות, והרי כתוב בלשון יחיד 'הפך', ולא 'הפכו', ובהכרח הכוונה שהנגע הוא הפך ללבן את השערות שבתוכו לאחר שהם היו תחילה שחורות.

כפתור ופרח!

הזים של תורה

מעלת וחשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירושו רש"י הק'

אפשר ללמוד הרבה מוסר!

"זקני הגה"ק בעל התעוררות תשובה זצ"ל, גאב"ד ערלוי, היה נוהר מאד, אף בימי זקנותו, ללמוד ולהשלים בכל שבוע פרשת השבוע עם פירושו רש"י, והיה שגור בפיו בעל פה כל דיבור ודיבור של פירוש רש"י. ורגיל היה לומר, שמפירושו רש"י על התורה ונ"ך, אפשר ללמוד הרבה מוסר"

(כ"ק מרן אדמו"ר מערלוי זצ"ל, בעל אמרי סופר)

גליון מזרח

פטרונות ותשובות קוראים על מדורי 'חידידי תורה' ו'יוסיף דעת' על כל ספר שמות

שמות הזכרים בהגרות מבצע 'הדרן' על ספר שמות

פרטי מבצע 'יומי דניסן'

בו היתה מכת שחין, או כוויית אש.

ה. נתק

נגע במקום צמיחת שערות הראש והזקן, נקרא 'נתק', וסימן הטומאה שלו - שערות צהובות.

ו. בוהק

כתמים בהירים בגוון לבן-כהה, נחשבים כנגע טהור הנקרא 'בוהק'.

ז. קרחת וגבחת

נגע הצומח בראש האדם בקרחת ובגבחת, לאחר שנתקרח או שנתלשו שערותיו, דינו כנגע במקום בשר ולא כנגע במקום שער.

ח. הנהגת המצורע

המצורע יושב בדד חוץ לשלש מחנות ומכרז על עצמו כטמא, קורע בגדים ומגדל שערות.

ט. נגעי בגדים

נגע בגוון ירוק עז או אדום עז המתגלה בבגד, במידה והנגע טמא שורפים את הבגד. פעמים שמסגירים את הבגד לשבוע או שבועיים לקבוע דינו.

מבט על פרשת מצורע הבעל"ט:

נושאי הפרשה: סדר טהרת המצורע וקרבותיו • נגעי בתים • דיני טומאה היוצאת מגוף האדם.

מה בפרשה: ציפורי מצורע | קרבות המצורע | נגע בקירות הבתים | סוגי טומאה היוצאים מגוף האדם.

טערי תורה

מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

מה בפרשה?

פרשת תזריע, עוסקת בתחילתה בדיני יולדת, ובהמשך בדיני צרעת בגוף האדם או בבגדים.

לידת זכר או נקבה • נגעים בגוף האדם או בבגדיו

א. לידת זכר או נקבה.	ה. נתק.
ב. נגעים בעור האדם.	ו. בוהק.
ג. סימני טומאה.	ז. קרחת וגבחת.
ד. שחין ומכוות אש.	ח. הנהגת המצורע.
	ט. נגעי בגדים.

א. לידת זכר או נקבה

ביולדת נוהגים דיני טומאה ואורך ימי טומאתה משתנים בין לידת זכר או נקבה. אחר כך מקריבה קרבנות ואז מותרת באכילת קדשים. ביום השמיני ללידת הזכר יש למול אותו.

ב. נגעים בעור האדם

איש אשר צמח בעורו נגע, עליו לגשת לכהן, יש והכהן יטמא אותו על פי סימני טומאה, ויש והוא יסגירו בבית למשך שבוע. יתכן והוא יוסגר לשבוע נוסף בהתאם להתפתחויות.

ג. סימני טומאה

קיימים כמה סימני טומאה בנגע עור: גוון לבן עמוק; שערות שחורות המלבינות; בשר בריא באמצע הנגע. אולם נגע המתפשט בכל הגוף, נחשב לטהור.

ד. שחין ומכוות אש

קיימים דינים מיוחדים לנגע המתפתח במקום

גם ביזמני דניסן לא מתנתקים מהתורה הקדושה

נבחנים בקביעות מראש חודש ניסן עד ראש חודש אייר ונכנסים להגרלת ענק על מתנות אפיקומן יקרות ערך עם עשרות זוכים

פרטים בקו' קול התורה 02.500.20.18 או בנדריים פלוס

בדרך התורה – הפרשה ולקחה – מאוצרם של גדולי הדורות

השכר על מסירות נפש לסעודת ברית

וביום השמיני ימול בשך עֲרְלָתוֹ (ויקרא יב, ג)

ביום מן הימים פנה הרה"ק בעל שפת אמת מגור זי"ע אל שאר-בשרו, הרה"ק רבי פינחס אליהו (פינטשע) מפילץ זי"ע, וביקש ממנו שיאיל בטובו לקחת את בנו הילד אברהם מרדכי (מי שנודע לימים כהרה"ק בעל אמרי אמת מגור זי"ע) יחד עם אחיו הקטן לימים הרה"ק רבי משה בצלאל, אל ביתו של איש פלוני המתגורר בוורשה, וביקש ממנו שיברך את הנערים.

נרגש כולו יצא רבי פינטשע עם שני הילדים לעבר ביתו של אותו אדם, ולמרה הפלא גילה שמדובר באיש פשוט וגם עד מאד, שלא הבין מה רוצים ממנו ומדוע מבקשים ממנו ברכה. אך לאחר שרבי פינטשע הפציר בו, נעתר לבקשה והרעף ברכות רבות על ראש הילדים.

בצאתו מהבית החל רבי פינטשע לחשוב ברצינות שמא מדובר בצדיק נסתר, אחד מל"ו צדיקים שבדור. אולם בשונו לעיירה גור אמר לו השפת אמת: האמת שמדובר באיש פשוט ביותר, כפי שראית בעיניך, אבל פעם אחת כשנוגד לו בן זכר, לא היתה בידו אף פרוטה לצרכי סעודת הברית, והוא מכר את כלי מיטתו להכין סעודת מצוה בכסף שקיבל, עד שנשאר בעירום ובחוסר כל. הדבר עשה רעש גדול בשמים, ונמנו וגמרו בשמים לתת שכרו גם בעולם הזה, שכל ברכה היוצאת מפיו לא תשוב ריקם! הוא עצמו אינו יודע שניחן בכח סגולי כזה שברכתו מתקיימת, אולם מאחר שהדבר נודע לי, ביקשתי את ברכתו!

למה לא לגור בשכונת הבוכרים?

בְּדֵד יֵשֵׁב מִחוּץ לְמַחֲנֵה מוֹשְׁבוֹ (ויקרא יג, מו) הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו (רש"י) מענקי התורה וגדולי המקובלים ב'ארם-צובא' - הלוא היא חֶלֶב שבסוריה, היה החכם המקובל הגאון רבי שלום הדאיה זצ"ל. בשנת תרנ"ח עלה לארץ הקודש והשתקע תחילה בדירה מרווחת בשכונת הבוכרים בירושלים.

לאחר תקופה עקב את דירתו ועבר לגור בדירה קטנה וצפופה בשכונת 'אהל משה' הסמוכה לבתי ברודא.

לתמיהת מקורביו לפשר המעבר לשכונה אחרת ולדירה קטנה, ענה תשובה מטלטלת: בשכונת הבוכרים אני מכיר את שפת תושבי המקום, ואני חושש שמא אכשל בשמיעת 'לשון הרע', אבל כאן בשכונת אהל משה, כולם מדברים בשפת האידיש, ואיני מבין את שפתם, כך אני בטוח שלא אכשל בשמיעת לשון הרע!

אפילו רק אנוחה אחת

בְּדֵד יֵשֵׁב מִחוּץ לְמַחֲנֵה מוֹשְׁבוֹ (ויקרא יג, מו) הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו (רש"י)

"אני רוצה לקנות ממכם את כל הספרים הרבים והחשובים שחיברתם, אבל את שני הספרים 'הפנץ-חיים' ו'שמירת הלשון' איני רוצה לקנות!" - כך, באופן מפתיע,

פנה עשיר מופלג אל רבינו החפץ חיים זי"ע.

"מדוע לא תקנו את הספרים הללו?" תהה החפץ-חיים.

"רבינו!" - ענה העשיר - "אני לא רוצה לרמות את עצמי, לדגל עסקי הרבים אני מוכרח לשוחח רבות עם אנשים, ואיני יכול להיזהר שלא לדבר לשון הרע, חבל סתם לקנות את הספרים ולא לקיים את הנאמר בהם".

למשמע הדברים אמר לו החפץ חיים:

"דע לך, טרם חיברתי את הספרים נסעתי אל הגה"ק רבי ישראל מסלאנט זי"ע והצגתי בפניו את החששות שמא לא תהיה תועלת בספרים אלו, מאחר ואנשים מורגלים רבות, לדאבון הלב, כדיבורי לשון הרע.

ענה לי רבי ישראל: אפילו אם תצליח בספרים אלו רק להוציא אנוחה אחת מלבו של יהודי שיצטער על דיבור לשון הרע, שווה וכדאי כל הטרחה שטרחת בחיבור זה! ואף אתה - סיים החפץ חיים - שווה שתקנה את הספר, ולו רק במטרה שתוציא מלבך פעם אחת אנוחה על דיבורים שאינם כהלכה!...

תקנת 'ועד ארבע ארצות'

צִרְעַת נוֹשְׁנֵת הוּא (ויקרא, יג, יא)

בשעה שהתקבל הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע, בעל קדושת-לוי לכהן כרב העיר בארדיטשוב, התנה נתני עם ראשי הקהל שלא יקראו לו לאספות 'טובי-העיר' רק במקרה והם חפצים הם לשנות דבר מהתקנות הישנות של העיר, או כשחפצים לתקן תקנה חדשה.

ויהי היום, ופרנסי העיר ביקשו לבטל את הנוהג המקובל שכאשר בא עני מבחוץ הוא מחזור על הפתחים לקבץ נדבות, וביקשו לתקן תקנה חדשה שהעניים יעמדו רק בסמיכות לבית הכנסת ושם יביאו להם בני העיר את חלקם.

כשקראו להרה"ק מבארדיטשוב אל האסיפה נענה בתמיהה אל הפרנסים: 'לשם מה הטרחתם אותי? הלא אמרתי לכם לקרוא לי רק כשמבקשים לתקן תקנה חדשה, ותקנו זה - תקנה נושנה היא, תקנו אותה כבר ב'ועד-ארבע-ארצות'! [ועד' ידוע שפעל לפני מאות שנים ותיקן תקנות לכל הקהילות היהודיות בפולין וגלילותיה].

תמהו הפרנסים על דבריו, כי מעולם לא שמעו על תקנה זו של ועד ארבע ארצות. והסבירו להם הרבי בדרך צחות: תקנה זו היא של ועד ארבע הארצות: סדום, עמורה, אדמה, וצבויים. גם הם לא הניחו לעניים להיכנס לעירם, אבל לא בבת אחת הנהיגו אנשי סדום את תקנתם, אלא בתחילה הנהיגו שהעניים לא יחזרו על הפתחים אלא יקבלו מקופה של צדקה, ואחר כך הנהיגו שלא להכניס כלל עניים לעירם...

מי צעק בטלפון?

בְּדֵד יֵשֵׁב מִחוּץ לְמַחֲנֵה מוֹשְׁבוֹ (ויקרא יג, מו) הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו (רש"י)

כנס פעם הגאון הגדול רבי יעקב קמינצקי זצוק"ל לבקר את ידידו ורעהו הגאון הגדול רבי משה פיינשטיין זצוק"ל, ומצא אותו שרוי במצב רוח מרומם וצהלת פנים מיוחדת.

לשאלתו של רבי יעקב 'לשמחה מה זו עושה?' פתח רבי משה וסיפר דברים כהווייתם:

ישבתי בדין-תורה לפני כמה חודשים, ופסקתי את הפסק לטובת אחד הצדדים. באותו היום, לפנות ערב, צלצל הטלפון בביתי, וכאשר הרמתי את השפופרת שמעתי את קולו של הנידון שיצא חייב היום בבית דין, הלה פער את פיו והתחיל לצעוק בחוצפה שאין שום תוקף לפסק שלי, ובכך טרק את הטלפון.

והנה - ממשך רבי משה ומספר - היום התקשר אלי יהודי זה שצעק עלי בטלפון, וביקש ממני שאבחון אותו על הלכות שחיטה ואתן לו 'כתב סמיכה' לשמש כשוחט. החלטתי להעביר על מידותי ולקבלו, ואכן קבעתי לו שעה לבחון אותו.

לאחר שבחנתי אותי ואף כתבתי לו 'כתב סמיכה', הערתי לו שלפני כמה חודשים לא התנהג כראוי כשהתקשר וצעק מה שצעק. אך הלה לא ידע כלל מה אני שח.

מה התברר? שאדם אחר שהיה מעורב בדין תורה זה, עשה מה שעשה על דעת עצמו ובלא רשותו, וצעק בטלפון כאילו בשמו של בעל הדין...

פנה רבי משה ואמר לידידו רבי יעקב: תאר לעצמך אילו הייתי שומר טינה בלבי, והייתי מעניש את האיש על לא עוול בכפיו ח'...? על כן הנני שמח מאד ומודה להקב"ה שהציל אותי מתקלה....

כאב במעמקי הלב

בְּדֵד יֵשֵׁב מִחוּץ לְמַחֲנֵה מוֹשְׁבוֹ (ויקרא יג, מו) הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו (רש"י)

בימי זקנותו נסע פעם הגאון הנצי"ב מוואלוז'ין זי"ע לאודסה לצרכי בריאותו, שם שהה שבועות מספר בביתו של יהודי מנכבדי העיר.

באחת השבתות ישב הנצי"ב במרפסת הבית כדי לשאוף אוויר צח, ומארחו הראה לו באמצעו על פועל יהודי המתקין תנורים בעיצומה של השבת, 'חוצפה של יהודי, לחלל שבת כך בפרהסיא!' התרעם המארח במרידות.

הקשיב הנצי"ב לדבריו, ולצד הכאב על כבוד השבת המתחללת בפרהסיא, נענה ואמר דברי לימוד זכות על יהודי זה: ידידי! כלום סבור אתה שיהודי זה מחלל שבת לרצונו?! לא! אילו היתה ניתנת לנו אפשרות לחדור אל תוך מסתורי נפשו ולהתבונן על המתווה ומתקדם בלבנו, היתה מתגלית לעינינו מלחמה נפשית ומאבק פנימי. היה מתגלה לנו לב כואב הבוכה ומצטער על חלול שבת. אני בטוח שגם בלב יהודי זה בוער הניצוץ הקדוש הזה, ובוודאי היה מעדיף להמצא בביתו ולהתענג ביום השבת עם בני ביתו. אין ספק כי יצרו הגובר עליו הוא המכריחו ואונסו לחלל שבת נגד רצונו הפנימי, אבל בסתר לבו הוא רוצה לשמור שבת!

לטוות חוטי צמר מיוחדים העתידים להיות ארוגים לאורך האריג, חוטים אלו נקראו בשם 'שתי'. כן היה נהוג לטוות חוטי צמר מיוחדים העתידים להיות ארוגים לרוחב האריג, חוטים אלו נקראו בשם 'ערב'. רק בצמר היה הבדל בין שתי לערב, אבל בפשתן לא היה קיים הבדל זה.

"עור ומלאכת עור" - טומאת נגעים שייכים הן ב'עור' - כמו שהוא, המשמש כשטיח וכדו', ולא נעשתה בו מלאכה לעשות ממנו נאד או כלי קיבול אחר. או כלי אחר. והן ב'מלאכת עור' - עור שנעשה מלאכה ועשו ממנו כלי קיבול. אולם עור שאינו מעובד כלל, אינו נטמא בנגעים.

תורת הקדשים ביאור מושגים בהלכות קרבנות וטהרות

"פתוך" - פתוך פירושו 'מעורב'. למרות שבדרך כלל נגע טמא במראה גוון לבן, אך יש נגעים הטמאים גם במראה 'פתוך' דהיינו במראה מעורב של שני גוונים, אדום ולבן יחד.

"פְּטוּיוֹן" - אחד הסימנים המוכיחים על נגע שהוא אכן נגע טמא, כאשר הכהן מסגיר את הנגע למשך שבוע, ולאחר שבוע הוא רואה שהנגע פָּשָׁה - התפשט וגדל יותר מהגודל המקורי.

"נתק" - נגע הנוצר במקום צמיחת שערות הראש או הזקן נקרא בשם נתק, על שם שהשערות נושרות

"חוטי שתי וערב" - מקובל היה בדורות הקודמים

בפרשת הקרבנות בתפילת שחרית, מקדימים את החטאת או העולה?

בדיני קרבנות היולדת נאמר בפרשת השבוע, שאם אין ידה משגת להביא כבש, עליה להביא שתי עופות, אחד לעולה ואחד לחטאת. כתב רש"י: 'לא הקדימה הכתוב אלא למקראה, אבל הקרבת חטאת קודם לעולה'.

הסדר הפוך?

והנה, ככל בוקר בתפילת שחרית אומרים אנו את פרשת הקרבנות, ויש הנוהגים לומר בכל יום גם את פרשת הקרבת עולה וחטאת ושאר הקרבנות. מקור הדברים בשלחן ערוך (או"ח סי' א, ה) שכתב המחבר: "טוב לומר פרשת העקידה וכו' ופרשת עולה ומנחה ושלמים וחטאת ואשם".

כשנעניין נבחין שהמחבר סידר כאן את סדר הקרבנות, תחילה עולה ורק לאחר מכאן חטאת. על כן תמה המגן-אברהם (סק"ח) מדברי רש"י בפרשת תנויע הכותב שיש להקריב את החטאת לפני העולה, ולמה שינה המחבר את הסדר?

יישובים שונים נאמרו במפרשים, ונציג את חלקם:

לא כל אחד חייב חטאת

המגן-אברהם שם מתרץ, משום שאין לך אדם שלא עבר על איסור עשה, כך שכל אחד מחייב בקרבן עולה המכפר על עשה, אבל אמירת פרשת החטאת אינו מכפר אלא אם מחויב חטאת, ולא כל אחד חייב חטאת, ולכן יש להקדים לומר תחילה את פרשת העולה המכפרת. ובאמת אדם היודע שנתחייב חטאת, יאמר חטאת מקודם.

אמירה אינה כמו אכילה

אל שאלה זו נדרש גם הגאון רבי רפאל הכהן מהמבורג זצ"ל, בספרו דעת קדושים, הוא כתב לתרץ, על פי מה שאמרו חז"ל (פסחים נ"ט ע"ב) שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרין, הרי שאכילה גם מעכבת את כפרה, והנה זה פשוט שהאמירה של פרשת הקרבן אינה

נחשבת כאילו אכלו הכהנים, שהרי אין הכהן שבע באמירתו, ודווקא לגבי חלק גבוה שייך שהגיון לבנו ושיח שפתותינו נחשב לפני הקדוש ברוך הוא כאילו הקרבנו חלב ודם על המזבח. ואם כן, אמירת פרשת חטאת שלנו אינו מכפרת כפרה גמורה כמו חטאת בפועל, כי חסרה אכילת הכהנים, מה שאין קרבן עולה שנשרף כליל, יש לו בזמנינו מעלה שכפרתו שלימה יותר, ולכן יש להקדים את העולה.

הנסכים רק בקרבן עולה

מהלך מעניין ומחודש כותב בהגהות 'נתיב חיים' על המגן אברהם. אמת שהיה ראוי להקדים את החטאת לפני העולה, אבל אחרי קרבן עולה מוכרחים להזכיר גם את פרשת הנסכים (שהרי יחד עם קרבן עולה הביאו נסכים), ומעתה אם יאמרו את פרשת העולה בסוף לאחר החטאת והאשם, אזי יהיה נראה כאילו פרשת הנסכים שהוא אומר אחרי העולה, שייך גם לחטאת ואשם, ובאמת בחטאת ואשם אין נסכים, לכן מקדימים את פרשת העולה והנסכים לפני פרשת החטאת והאשם.

בהקטרה - העולה קודמת

גם על שלחנו של הגאון רבי שלמה מווילנא זצ"ל עלתה שאלה זו, ואת היישוב לכך הוא כותב בספרו שו"ת בנין שלמה (או"ח סי' א'), שיש להבדיל בין זריקת הדם שבזה החטאת קודם לעולה, משום שהחטאת מכפרת, ובין הקטרת האברים שהעולה קודמת משום שהוא כליל. ומעתה בימינו שאין אנו מקריבים בפועל ממש, רק אומרים את פרשת הקרבנות, ובפרשה זו מוזכר גם עבודת זריקת הדם וגם הקטרת האברים, כך שבכל אופן אין אנו יכולים לעשות כפי הסדר, שהרי כל פרשה שנקדים יהיה בכך שינוי מהסדר, אם נקדים את העולה - הרי זריקת החטאת קודמת, ואם נקדים את החטאת - הרי הקטרת העולה קודמת, לכן העדיפו להקדים את קרבן העולה כפי הסדר הכתוב בתורה

כסדרם וכהלכתם

אגב, בבנין שלמה שם מביא בעניין זה רעיון יקר בשם אחיו הגאון רבי בצלאל מווילנא זצ"ל שפירש מה שתקנו לומר בתפלת המוספין "ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספיים כהלכתם", ולכאורה מדוע בתמידים אומרים את הביטוי 'כסדרם', ובמוספיים את הביטוי 'כהלכתם', אלא משום שאת התמידים הקריבו באמת כפי הסדר הכתוב בתורה, אנו אומרים 'כסדרם', אבל במוספיים של ראשי חודשים ומועדים שבתורה נאמר העולה מקודם, וההקרבה היתה שלא כסדר הכתוב, רק כפי שנמסר לנו בתורה שבע"פ דכל החטאת שבתורה קודמת לעולות, הלכך תקנו לומר ומוספיים 'כהלכתם'.

תגובות לדעת תורה צו

בראותי את הנידון במדור זה אודות המובא שהחזיר עתיד להיות מותר לעתיד לבוא, אבקש לציין מה שראיתי בשבוע שעבר מדברי הרה"ק מוהרמ"מ מרימנוב זי"ע בספה"ק מנחם ציון, פרשת שמיני, וז"ל: "הנה קודם חטא אדם הראשון לא היה דבר טמא, שכל מה שברא הקב"ה נברא לתכלית היותו ממנו לכל דבר שראוי לאכלה או לסחורה, ולא נברא שום דבר על חנינם, רק בעבור שלא עלתה בידו של אדה"ר לקיים הציווי, על ידי כך נתגשמו הרבה מינים, ונאסרו לנו בתוה"ק לבל ניטמטם בהם, עד היום האחרון אשר יערה עליו רוח ממרום וישפוך את רוחו על כל בשר, ועתיד חזיר ליטהר", עכ"ל.

ברכת התורה
מ. רבינוביץ, אשדוד

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה?
יש לכם הערות והוספות?
שלחו לנו gts025002018@gmail.com
ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים
המובחרים של לומדי התורה

איצר התורה | הלום מהפרשה | תורה והלכה | נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

הקורע עור בשבת, חייב מלאכת קורע?

'קורע' גם בעור, ורק לגבי הלכות שבת נאמר החידוש שמלאכת קורע הוא דווקא בקורע דברים נדבקים ולא בעור.

נגע מחלחל בעור

ואילו החמדת ישראל מתרץ תירוץ נפלא, על פי המבואר בגמרא (זבחים, צד, ע"א) שמקום הנגע שפורח בבגד "חלחולי מחלחלא", והיינו שהנגע חודר בבגד עד שאפילו בגד קשה נהיה במקום הנגע רך, ומעתה מתורץ, כיון שכאשר הכהן קורע את הנגע מהעור, הרי זה נחשב כמפריד שני חלקים דבוקים, כיון שמקום הנגע שהנפך לרך ושונה משאר כל הבגד, הרי זה מתייחס לעצמו ונחשב כבגד אחר שנדבק אל בגד העור, ושפיר שייך בו שם קריעה!

תגובות לתורה והלכה שמיני
לכבוד מערכת שככתב רוב תודות על כל ההשקעות, במסירות עיילאית ימים וילות, על ההחבת הלימוד בדברי רבן של כל בני הדורות, ושיהיה הלימוד בפירושו ז"ל למאורות גדולות.
בכל נושא של החגבים הארץ והרחיב הגר"י רצאבי שליט"א בספריו שלחן ערוך המקוצר ח"ד סקל"ד ס"ז והלאה, ובשו"ת עולת יצחק ח"ג י"ד ס"ב והלאה, עיי"ש ותמצא רוב נחת. ישר כח, אליהו.

נראים מלמעלה טובים ובריאם. (כלי יקר)

ועל שפם יעטה (יג, מה) השיניים והשפתיים הם שתי מחיצות למנוע דיבורים אסורים, ואילו מצורע זה שהמחיצות לא פעלו אצלו כלום, זקוק למחיצה נוספת, לכן יגדל את שערות השפם.

והנה פשתה המספחת בעור וטמא הפנה צרעת הוא (יג, יד) כל עוד האדם אינו בא לגאווה, יש לו תקנה, אבל אם 'פשתה המספחת', הוא מתנפח ומתגאה - טמא הוא. (אמרי חיים)

ואיש פי ימרט ראשו קרת הוא טהור הוא (יג, מ) השערות אינן חלק מהגוף אלא תוספת, והן רומזות על מותרות. איש המוחיק ומורט מעצמו את התאוות והמותרות - טהור הוא. (החווה מלובלין זי"ע)

קרב אל המזבח (ט, ז) שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכן נבחרת (רש"י)

לכן, בגלל שיש בכך את מידת הבושה והענווה - לפיכך נבחרת. (רבי חיים וויטאל; בעש"ט הק')

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (יב, ג) לא נאמר 'ימול ערלתו', אלא 'בשר ערלתו', ללמדנו, שרק את ערלת הבשר מלים ביום השמיני, אבל את ערלת הלב יש למול במשך כל החיים. (פני מנחם)

והנבא אל אהרן הפנה (יג, ב) את טומאת נגעים וטהרתו אלא על פי כהן (רש"י) לא כל אחד יכול לקבוע על יהודי שהוא פסול וטמא, רק כהן, צדיק ותלמיד חכם, יכול לומר על אדם שהוא טמא. (להורות נתן)

ומחית בשר חי בשאת (יג, י) מכה ישנה היא תחת המחיה, והבורה זו נראית בריאה מלמעלה (רש"י). סימן טומאה זה רומז לצבועים אשר תוכם רקוב ומזוהם, וכלפי חוץ הם

בית מדרש אחד גדול

ישאו שלום ההרים, קדם האישים הנכבדים והיקרים, מזכי הרבים במפעל 'תורה שבכתב' לזקנים עם נערים.

את רגשות לבי ורחשי נפשי אבטא בשורות אלו על יקר תפארת מעשיכם להגדיל תורה ולהאדירה בלימוד חומש ורש"י, אך במיוחד אבקש לציין את התפעלותי מהמדור הנפלא 'יוסיף דעת' המתפרסם אחת לשבוע, ובו קושיא עיונית על פרשת השבוע בחומש ורש"י, כאשר אלפי לומדים ותלמידי חכמים מכל קצוי ארץ, מצפון ועד דרום, קטנים גדולים, נוטלים חלק יחד בפלפולה של תורה, וכולם כאחד מוגיעים את מוחם ומעיינים בספרים למצוא יישוב נכון לקושיא זו. כך גם המדור 'דעת תורה' - הפולמוס השבועי המעורר עניין רב וגורר תגובות רבות.

ברור אצלי שכל בעל נפש מתרגש ומתפעל נוכח המחזה הגדול הזה, אשר לדעתי הוא "קידוש ה'" גדול ונשגב מאין כמוהו, ובשמים בוודאי שמחים ואומרים 'חזו חזו בני חביבי דעסקין בחדוותא דליל', כי אמת מה נהדר מראה זה של אלפי יהודים מכל היכלי הישיבות והכוללים ובתי המדרש, מכל העדות והחוגים והמגזרים, ואפילו ילדי תשב"ד, כולם מתאגדים מדי שבוע וקירוב לבבות כולם נמצאים נבריהוק מקום וקירוב לבבות כולם נמצאים ולומדים ב"בית מדרש אחד גדול" - מתיבתא דרש"י, אשרי העם שככה לו! אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבים עליכם ביותר!

בכל חותמי ברכות שבמקדש יצחק יהושע ש. ישיבת מיר ירושלים עיה"ק

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים?

שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס' com

יגדיל תורה

עדכונים מהמעטפה ונשמע במפעל העולמי תורה שבכתב

לא מתנתקים מהתורה הקדושה גם ב'יומי דינסן'

הנה זה עומד אחר כתלנו, זמן חירותינו הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה. מטבע הדברים בימים אלו של ערב החג ועיצומם של ימי יום טוב וחולו של מועד, טרודים ישראל במצוות ומצויים בחיק המשפחה.

מתוך מטרה לעודד את הלימוד היומי הקבוע בתורה הקדושה עם פירוש רש"י 'הק' - חק ולא יעבור, מכרזים אנו בזאת על מבצע מיוחד ליומי דינסן, המורכב מכמה מישרים, הן בהקפדה על עריכת המבחנים בס"ד החל מראש חודש ניסן ועד ראש חודש אייר הבעל"ט - יום יום, כאשר המשתתפים ינסו לגורל על פסים יקרי ערך על מתנתם אפיקומן לכל המשפחה.

במקביל, נקבעו סדרי הלימוד לקראת ימי שבוע שחל בו פסח בו אין קריאה מפרשת השבוע, כאשר המבחנים יערכו בס"ד מדי יום בינום על סדר קריאת היום, ובנוסף לעידוד הלימוד והידעה, ייערך מבחן מיוחד על סדר הקריאה בימי הפסח, כמוכבא בגמרא מסכת מגילה דף לא ע"א.

הודעה נחוצה!

לאחרונה חלו כמה וכמה מקרים לצערינו בהם עלו בגורל על פרסים יקרי ערך לומדים ונבחנים אשר נרשמו בפרטים לא נכונים ולצערינו נאלצנו לבטל את זכייתם מחוסר יכולת להגיע אליהם נא ואנא הקפידו ביתר שאת על עדכון הפרטים הנכונים בעת הרישום, או פנו למערכת והשאירו הודעה עם תיקון פרטיכם על מנת שתוכלו להשתתף בהגרלות ולקבל את אגרות הציונים.

חידודי תורה

פרפראות וחיידים

על פרשת השבוע ופירושי רש"י הק'

'יוסיף דעת'

מי קודם, האיש או האשה?

בתחילת הפרשה כותב רש"י: "כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף", ע"כ. והפלא הוא: אם הפסוק אכן מקדים את הלכות בהמות לפני האדם משום שהם נבראו לפני האדם, היה מן הראוי גם להקדים את הלכות האיש לפני האשה, שהרי אדם הראשון נברא לפני חוה, ואם כן, מדוע הפרשה פותחת בדיני אשה יולדת, ורק אחר כך בדיני אדם כי יהיה בעור בשרו נגע, הלא דבר הוא!

'חידה בפרשה'

מספרים בפרשה

היכן בפרשה, בחומש וברש"י, מופיעים המספרים הבאים:

1 | 2 | 3 | 4 | 7 | 8 | 24 | 33 | 40 | 66

פתרון חידות - פרשת שמייני:

יוסיף דעת - תשובות ונחמות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

בחסדי שמייני השכילו הלומדים הרבים לחדש תשובות נפלאות, כמה מהם אף שלובים ומשתלבים כמין גג על גג של חידוש אחר חידוש. להלן תמצית היישובים שהתקבלו בנערכת:

א) הייתה הוראת שעה ונחמתה פירוק ובנו אף בשבת. (ערוך לנו, יעב"ץ)

ב) קרבן העדה והאדר"ת תירצו שמה שכתב רש"י על בלן בשבעת ימי המילואים, הוא לא דווקא בכל השבעה ובשבת לא פירוק.

ג) הרי כתוב שלא יכלו להקים את המשכן עד שלא בא משה רבנו לסייע, נמצא שלמלאכת הבניין היו לפחות שניים שעשאוהו. (פנים יפות) הסייע על הסייע כתב החת"ס שהמשכן הוקם באופן שמייני וניסי ומילא לא קשיא.

ד) הבנין היה לשעתו בלבד ולא קבוע שהרי כל יום פרקוהו ובאודו מחדש, ובגין כזה לא אסרה תורה. (שור"ת חת"ס באור"ח, ופלפלו רבות בספרים שלאורוהו קביעה זו אינה לכל הדעות ודו"ק).

ה) תירוק נפלא על פי הספורנו שהבאנו בתשובות על יוסיף דעת לפרשת צו שרק את קרשי המשכן פירוק ואילו היריעות נותרו תלויות ועומדות, ואין מלאכת בנין במאהי גוונא שהגג כבר קיים.

חידה בפרשה:

א. [בפרשת שמייני - 'רחם', בפרשת ראה - 'הרחמה'.

ב. [בפרשת שמייני - 'דאה איה דיה' (ברש"י שהכוונה לעוף אחד הנקרא בכל השמות הללו), בפרשת ראה - 'דאה איה', ולא מופיע שם השם 'דאה'.

מדור חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי

תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00

בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

בין המשיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

יוסיף דעת - כרטיספר בסך 200 ש"ח חידה בפרשה - כרטיספר בסך 100 ש"ח

בזכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

הרב ישראל מנחם חיים וינגורט בית שמש גור-הפציבה

הרב משה אהרן נחמני מודיעין עילית - עטרת שלמה

הבה"ח אלעזר קטרי בית שמש-ברכת אפרים

הרב יהודה זילבר ירושלים-פאר אבות

הבה"ח אשר פרבר-ירושלים

הרב שמחה בונים פישמן תנ"ה-צאנז

יניק וחכים כמר שניאור זלמן הלפרין כפר חב"ד-אוהלי תורה אוהלי מנחם

זוכים במבחן יומי ע"ס 500 ש"ח

הרב משה ברנדויין-ירושלים

הבה"ח בנימין גיאת בני ברק-פונבוין

זוכים במבחן יומי ע"ס 600 ש"ח

הרב יוסף כהן ירושלים-ישיבת מיר

זוכים בהגרלת מדור חידודי תורה

הבה"ח אלטער גרשון פעלדער-ירושלים-כרטיספר 200 ₪

הבה"ח איתמר ברונר בית שמש-אור אלעזר-כרטיספר 100 ₪

שימו לב, ההגרלות נערכות מדי יום שני על כל השבוע הקודם הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישית

הצטרף עכשיו ללימוד היומי בתורה הקדושה עם פירוש רש"י קו 'קול התורה' שמעו ותחי נפשכם!

02.500.20.18

להצטרפות לקבלת הגליון השבועי בדוא"ל

ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה למייל: GTS025002018@GMAIL.COM

זכה לך!

שמות הזוכים שעלו בגורל על השתתפותם במבחני וסיכומי ספר שמות:

קערת ליל הסדר

הרב שמשון רפאל ליברמן ירושלים

כרטיס טיסה לליזענסק

הבה"ח יהושע שמרלר דרכי חיים ירושלים

סט מפואר לליל הסדר

הרב יצחק לוי בית ועד לחכמים ירושלים

כוס של אליהו

הרב יוסף סנאו ירושלים

כורסא

הרב יהודה דוב סטארט הר"ן מודיעין עילית
הבה"ח אברהם בריטשטיין מייניי חכמה טלסטון ירושלים

4 קילו מצות

הרב יוסף פסרודה כתר תורה בית שמש
הרב יצחק ברגשטיין ברסלב בית שמש

הגדה ש"פ מעור

הרב צבי פרוש בית מדרש עליון ביתר
הרב יהושע ישי שם טוב מדרש אליהו אלעד
ניק וחכים כמר שלום וינברג ירושלים
הבה"ח יקותיאל שרגא פורגס בית פנחס תל אביב
הבה"ח יידייה בונדי סערט וינוץ בני ברק

בקבוק יין מקריסטל

הרב יוסף מאיר כהן אוהל ישעיהו ירושלים
הבה"ח דניאל מנס תפארת יעקב ירושלים
הבה"ח איתמר ברונר אור אליעזר בית שמש
ניק וחכים כמר אפריים פלדמן חכמת שלמה ירושלים

כרטיספר

ניק וחכים כמר יהודה דוב וילהלם אמת ואמונה סלונים ירושלים
הרב יצחק בראני מודיעין עילית
הבה"ח עזריאל שמואל פישמן טשערנוביל אשדוד
הרב ישראל טיטלבוים כולל אברכים אשדוד
הרב אברהם אבא סירוטה מקור הנחל ביתר עילית

רשי כפשוטו

ניק וחכים כמר אברימי גולדווסר דרכי יושר מודיעין עילית
הבה"ח חנניה וייס מאור עינים ירושלים
הרב מנחם קסטנבוים בית הלל בני ברק
הרב דוד שלזינגר מודיעין עילית
הרב יצחק וייצמן אור אליהו ירושלים

סטנדר שולחני מפואר

הבה"ח אלעזר רצקין אור שמואל ירושלים
הרב אליעזר בן שם אמשניוב ביתר עילית
הרב אברהם ממן בני ברק
הבה"ח יידייה שמוש הכהן פורת יוסף מברשת ציון
הרב שלמה לוי יגדיל תורה אשדוד

מנורת שבת דקורטיבית

הרב משה מתתיהו פרוכטר דרכי יצחק ירושלים
הרב ישראל דירנפעלד בני ברק
הבה"ח מרדכי מאיר ישראלי צמח צדק אלעד
הרב מאיר דיסלדורף תל אביב
הרב יעקב סוקולובסקי חזון איש בני ברק

הדרן עלך שמות – לסיכומי של מבצע

פתרון החידות ושמות הזוכים

במבצע הדרן על חומש שמות ופירוש רש"י הק' החונה עליו

היא היא השעבוד הגדול.

ג} לומדים רבים אחרים תירצו שהשיקוע בטומאת מצרים והמגורים בתחומי גליליה ובשכנות לאנשיה, הם היו השעבוד הגדול שעליו אמר אהרן הכהן 'על הראשונים אנו מצטערים'.

ד} תירוץ נוסף מהלומדים בדרך אפשר, דשמוא דווקא הזכרים מבני לוי לא השתעבדו במצרים מפני שלמדו תורה, אך הנשים כן עבדו בפרך.

ה} שמוא ציפורה הגיורת [או לפי שיטות שעדיין לא נתגיירה] לא נתייחסה לשבט לוי.

ו} רבי יונתן אייבשיץ תירץ את ענין צערו של אהרן באופן אחר: שאהרן חשש דכמו זמרי שפער פיו נגד משה וטען 'בת מדין מי התיר לך', שמוא אף בני ישראל במצרים שהיו שקועים בשערי טומאה וכבר הפסיקו למול את בניהם, לא יבחינו ויבדילו בהיות ציפורה גיורת לשם שמים ויחלו חלילה לקחת מננות הארץ. על כן אמר: על הראשונים, שהפסיקו למול אנו מצטערים ואתה בא להוסיף עליהם.

ז} מרן שר התורה הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל בספרו טעמא דקרא תירץ בנוסח אהבת ישראל: שהכוונה על הראשונים המושעבדים אנו שבט לוי כבר מיצרים ומצטערים שאנו רואים את השיעבוד בעם ישראל ואתה בא להוסיף עליהם - עוד אנשים מבני לוי שיצטערו.

פתרון חידה א:

חומש שמות נפתח בהזכרת שמות י"ב שבטי ישראל, ציין לפחות 5 פעמים בחומש שמות, בהם מוזכרים בחומש וברש"י, עניינים שונים הקשורים למושג "י"ב שבטי ישראל", והיכן?
א. [שמות יג יט: והעליתם את עצמותי אתכם, וברש"י שהעלו את עצמות השבטים.

ב. שמות טו כז: שנים עשר עינות מים, וברש"י כנגד י"ב שבטים.

ג. שמות כד ד: שתיים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל.

ד. שמות כח ט: ופתחת עליהם שמות בני ישראל.

ה. שם כא: והאבנים תהיינה על שמות בני ישראל.

ו. שבעים תמרים

פתרון חידה ב:

ברחבי חומש שמות מוזכרים כמה דמויות עליהם נאמר כי 'מיהרו או הודרו', ציין לפחות 5 מהם
א. [שמות ב ח: ותלך העלמה - בוריות.

ב. [שמות ב יח: מדוע מיהרת בוא היום.

ג. [שמות יז טז: וימהר פרעה לקרוא למשה.

ד. [שמות יב יא: ואכלתם אותו בחיפזון

ה. [שמות יב לג: ותחזק מצרים וגו' למהר לשלחם.

ו. [שמות לב, כד: ויתפרקו כל העם, וברש"י שהודרו להביא.

ז. [שמות לד,

ח. [וימהר משה ויקוד ארצה.

יוסיף דעת א

כשמקח תלמודם בידם וכל פרשיות חומש שמות תחת אמתחתם, הפליאו אלפי העונים ברוחב יריעתם ורוב ידיעתם. משהוכיחו את בקיאותם במדרשים השונים ובספרי המפרשים אודות שאלת היוסיף דעת, על התמיהה ברש"י שהביא בדברי יתרו: 'נבול תבול גם אתה' - לרבות אהרן וחור והזקנים, שלכאורה יתרו לא בא עד לאחר יום הכיפורים ובפרשת כי תשא כתב רש"י שאת חור הרגו במעשה העגל.

להלן תמצית היישובים שהתקבלו במערכת:

א} המזרחי יישב בפשטות שיכולים לומר שחילוף נוסחאות יש כאן ונראה לו שטעות נפל בספרים ולא גרסין 'חור'.

ב} השפתי חכמים הביא בשם המהרש"ל שהמדרשים שציטט רש"י חלוקים, והמדרש דפרשת יתרו לא סבר כבעל המדרש שרש"י הביא בכי תשא ולשיטתו אכן עדיין לא מת חור. וז"ל השפ"ח: "יש אגדה אחרת שסוברת שלא נהרג חור במעשה העגל ולפי אותה אגדה מפרש רש"י חור".

ג} בדעת זקנים ועוד יישבו את הסתירה בין המדרשים כך: שהדרשה שרש"י הביא על נבל תבול אתיא כמאן דאמר שיתרו לפני מתן תורה בא, והדינים שראה אותם דנים היו על מה שנצטוו במרה (הוספה על פי תוס' הרא"ש) ועל כן היה חור עדיין חי.

ד} החזקוני אומר פשט נפלא: אמנם לאחר יום כיפור כבר לא היה חור בין החיים שכבר נהרג בזמן חטא העגל, אך כוונת יתרו לא הייתה אלא להמשיל ולהמחיש את כוונתו ולחזק את טענתו, שאף אם חור לא היה נהרג והיה נמצא כאן לעזר ואחיסמן על יד משה רבנו בנוסף לאהרן ושבעים זקנים, עדיין 'נבל תבול'.

יוסיף דעת ב

כשגרסתם בצקלונם וכל פרשיות חומש שמות חקוקים על לוח ליבם, הפליאו אלפי העונים בגודל השגתם והוכיחו עד היכן מגיעה מידת בקיאותם. כששקלו וטרו בשאלת היוסיף דעת, על התמיהה בין דברי רש"י בפרשת שמות לדבריו בפרשת יתרו: על אודות שעבודם של בני לוי במצרים. שבשמות כתב שבני לוי לא נשתעבדו וביתרו ביאר את דברי אהרן 'על הראשונים אנו מצטערים ואתה בא להוסיף עליהם' שאילו ציפורה הייתה חוזרת עם משה למצרים אזי אף היא הייתה משתעבדת כשאר בני ישראל במצרים.

להלן תמצית התירושים שהתקבלו במערכת:

א} רבינו המהר"ל פירש בגור אריה: שאף אם לא נשתעבדו בני לוי בחומר ובלבנים הרי שהיו מצטערים וסובלים מיתר גזרות פרעה, וכלשונו הזהב: אף על גב דשבטו של לוי לא נשתעבד (רש"י לעיל ה, ד), היו יראים מפני גזרת "כל הבן הילוד היאורה תשלכוהו" (לעיל א, כב), וכן היה שוחט בניהם ק"ן בבקר וק"ן בערב.

ב} רבים מהלומדים השיבו שעצם ההימצאות במצרים ואי היכולת לעזוב את ארץ העבדים,

זומי ניסן

בתורה שיבכתב

גם בימי חודש ניסן העמוסים במצוות
לא מוותרים על לימוד יומי קבוע
בתורה הק' עם פירוש רש"י הק'

עשרות
זוכים!

מבצע אפיקומן ענק

כל הלומדים והנבחנים
על סדר הקריאה בימי הפסח

(לוח לימודים ומבחנים מופק בנפרד)

נכנסים להגרלה על
מתנות אפיקומן בשווי אלפי ₪

כל הנבחנים בקביעות
משך כל חודש ניסן

(מראש חודש ניסן - עד ראש חודש אייר)

נכנסים להגרלה על
פרסים יקרי ערך

*ההגרלות הינם בנוסף להגרלות הקבועות מדי יום ושבוע

שימו לב! בשבוע שחל בו חג הפסח - אין פרשת השבוע, בהוראת רבני המפעל העולמי - מתוך רצון לשמור על הלימוד הקבוע בתורה הקדושה נלמד כולנו בס"ד את סדר הקריאה בימי החג וחוגה"מ ובנוסף - נשנן וניבחנו על דברי הגמרא במסכת מגילה דף לא ע"א - אודות סדר הקריאה בימי החג

חייג כעת לקנין נצחי בחיי תורה:

02.500.20.18

הניוזלטר היומי: TS025002018@GMAIL.COM

שיעורים בפרשת השבוע במגוון סגנונות ושפות | מבחני סיכום יומיים | מבחן כולל שבועי | הגרלות ומתן שכרה בצידה

